

Åre kommun

Rektorn vid Stamgärde skola

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Stamgärde skola
i Åre kommun

Tillsyn i Stamgärde skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Åre kommun under våren 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Stamgärde skola besöktes av Skolinspektionen den 7 maj 2014.

Fakta om skolenheten

Stamgärde skola ligger i Undersåker strax väster om Järpen i Åre kommun och har vid tillsynstillfället 132 elever, varav 19 elever i förskoleklass. Utbildningen omfattar förskoleklass och grundskola årskurs 1–6. Vid skolan finns även fritidshem. Skolinspektionens tillsyn över kommunens fritidshem genomförs på kommunövergripande nivå och behandlas i ett särskilt beslut (dnr 43-2013:5006). Skolan leds av en rektor och en av pedagogerna har 20 procent ledningsresurs inlagd i sin tjänst och tar då extra ansvar kring fritidshemmets verksamhet. Det är dock rektor som fattar alla beslut. I rektorns uppdrag ingår även ledning av Racklöfska skolan i Järpen. Den pedagogiska personalen är organiserad i tre arbetslag. Ett arbetslag för förskoleklass och årskurserna 1–3, ett arbetslag för årskurserna 4–6 och ett arbetslag för fritidshemmet.

Kunskapsresultat årskurs 3

Skolverkets nationella statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven i matematik och svenska i årskurs 3 läsåret 2012/13 visar att andelen elever som uppfyller kravnivån ligger i nivå med resultatet för riket i stort. Eleverna vid Stamgärde skola uppnår högre resultat än motsvarande för riket när det gäller att skriva faktatext i svenska där samtliga elever klarade provdelen jämfört med 89 procent i riket. Däremot når eleverna på skolan lägre resultat när det gäller stavning och interpunktion där 60 procent klarade provdelen jämfört med 88 procent i riket.

Skolans egen statistik visar att så gott som samtliga elever når kunskapskraven i årskurs 3 läsåret 2012/13 i de ämnen som har kunskapskrav.

Årskurs 6

I skolverkets nationella statistik för de nationella ämnesproven i matematik, svenska, engelska, natur- och samhällsorienterande ämnen i årskurs 6 läsåret 2012/13 framgår att samtliga elever på Stamgärde skola erhöll provbetyg E–A i dessa ämnen. Det är bättre resultat än för riket där 94 procent nådde kravnivån i matematik, 95 procent i svenska, 94 procent i engelska, 97 procent i naturorienterande ämnen och 81 procent i samhällsorienterande ämnen.

Av skolans egen statistik kan utläsas att nära nog samtliga elever nådde kunskapskraven i samtliga ämnen.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn av Stamgärde skola talar för att det hos personalen finns ett engagemang för att elevernas tillvaro på skolan ska präglas av trygghet och att ska få en utbildning av god kvalitet. Rektorn beskriver ingående och återkommande ett medvetet utvecklingsarbete kring att skapa och tydliggöra rutiner men också att tydliggöra vilka roller och uppdrag såväl skolan som personalen har för att därigenom minska risken att felaktiga förväntningar ställs. Detta utvecklingsarbete har alla förutsättningar att lyckas då det även i personalgruppen uttrycks en stolthet över mycket av det arbete som redan görs men också en medvetenhet om vad som bör utvecklas i kombination med en vilja att göra det. Intervjuer med såväl elever som personal talar för att det råder en öppen och trygg stämning på skolan mellan både elever och personal.

Vid skolan har det skett flera rektorsbyten under de senaste åren, vilket beskrivs ha medfört att rutiner inom skolan inte blivit inarbetade och att skolan inte fullt ut levt upp till krav på dokumentation som finns i skollagen. Det är något skolan nu arbetar med för att komma tillrätta med.

Skolinspektionen bedömer att skolans plan mot kränkande behandling behöver förbättras. De förebyggande insatserna skolan avser att göra under läsåret behöver dokumenteras så att de tydligare förankras i resultatet av en aktuell kartläggning. Även det förra årets förebyggande åtgärder måste dokumenteras i planen. Huvudmannen och rektorn behöver därtill skapa förutsättningar för alla kompetenser i elevhälsan att vara delaktig i det förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbetet.

Även skolenhetens systematiska kvalitetsarbete behöver förbättras för att synliggöra utvecklingsområden och för att kunna stämna av att arbetet leder till utveckling mot målen. Bland annat behöver kunskapsresultaten i större omfattning följas upp.

Dessutom konstaterar Skolinspektionen att information i form av skriftliga omdömen, till exempel inför utvecklingssamtal, inte ges i alla ämnen som eleverna får undervisning i samt att skolan saknar skolbibliotek.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Åre kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 23 oktober 2014 redovisas för Skolinspektionen på adress: Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå eller skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se

Redovisningen ska lämnas av tjänsteman på nämndens vägnar, nämndordförande, utskott eller berörd nämnd. Lämnas redovisningen av någon som företräder huvudmannen ska det framgå att delegation finns. Vänligen ange ärendets diarienummer vid kontakt med Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Äre kommun och rektorn måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att planen mot diskriminering och kränkande behandling innehåller
 - a) konkreta mål som utgår från slutsatserna av kartläggningar och beskrivningar av de åtgärder som ska genomföras under året för att förebygga kränkande behandling,
 - b) en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts,
 - c) rutiner för hur personalens anmälningsskyldighet ska fullgöras vid fall av kränkande behandling.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Varje år ska en plan upprättas med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt skollagen är lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till rektorn. Rektorn är i sin tur skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

I den dokumentation som skolan skickat in inför tillsynen såväl som i intervjuer framkommer att skolan genomför ett arbete för att motverka trakasserier och kränkande behandling. Eleverna svarar varje år på en trivselenkät som sedan ligger till grund för vilka förebyggande insatser som skolan vidtar. I intervju uppger elever att det finns platser på skolan som kan upplevas otrygga och att det förekommer kränkande beteenden, men de ger också exempel på insatser som personalen gör för att motverka detta. Rektorn, som arbetar sitt första år på skolan, beskriver i intervjun att det inte fanns någon färdig plan när han

påbörjade sin anställning och att han är medveten om att den plan som togs fram vid årsskiftet inte fullt ut motsvarar de krav som skollagen ställer på en plan mot kränkande behandling. Rektorn kan dock beskriva hur han avser att skolan ska arbeta mot diskriminering och kränkande behandling framöver.

Stamgärde skolas plan mot diskriminering och kränkande behandling beskriver och definierar vad som menas med begreppen diskriminering och kränkande behandling. Den innehåller även rutiner för hur diskriminering och kränkande behandling ska utredas och åtgärdas. Vad gäller rektorns och personalens anmälningsskyldighet framkommer i intervjuer att rektorn alltid får reda på förekommande fall av kränkningar i samband med regelbundna träffar i elevhälsoteamet. Rektorn beskriver också att rutiner för anmälan till huvudmannen finns och följs samt att huvudmannen dessutom aktivt följer upp eventuella kränkningsärenden två gånger per läsår vid alla skolenheter. I de beskrivna rutinerna i planen framgår dock inte hur personalen ska fullgöra sin anmälningsskyldighet till rektorn. I intervjuer med personal och elevhälsa framkommer en medvetenhet om att rektor ska informeras vid fall av kränkande behandling men också en viss osäkerhet i vilket läge rektor ska informeras. Skolinspektionen poängterar att all personal i skolan har anmälningsskyldighet och att fall av kränkande behandling skyndsamt ska anmälas till rektor och bedömer att rutinen kring personalens anmälningsskyldighet inte är tydligt beskriven i skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling och därför medför en osäkerhet på när rektor ska informeras.

Skolinspektionen har tagit del av Stamgärde skolas plan mot diskriminering och kränkande behandling, kallad likabehandlingsplan. Skolinspektionen bedömer att planen inte fullt ut uppfyller skollagens krav. I planen finns en allmänt hållen beskrivning av de förebyggande åtgärder som skolan avser att vidta under året. Åtgärderna ska utgå från resultatet av en aktuell kartläggning och bör därmed rimligen förändras från tid till annan. Rektorn uppger i intervju att en årlig kartläggning genomförs under medverkan av såväl personal som elever. I skolans aktuella plan saknas däremot tydliga beskrivningar av vilka främjande och förebyggande åtgärder som skolan avser att genomföra och följa upp under året. Det finns heller ingen uppföljning av tidigare års åtgärder i planen.

Skolinspektionen bedömer att rektorn måste se till att det i den årliga planen mot kränkande behandling framgår vilka förebyggande åtgärder som skolan vidtar med utgångspunkt av den årliga kartläggningen av den enskilda verksamhetens behov. Vidare ska en redogörelse av hur de planerade åtgärderna genomförts tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionen bedömer därför att planen mot diskriminering och kränkande behandling inte uppfyller författningarnas krav.

Författning

6 kap. 6–8 §§ skollagen

Särskilt stöd**Bedömning**

Åre kommun och rektorn måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att i åtgärdsprogrammen beskriva vilka elevens behov av särskilt stöd är samt hur de ska tillgodoses.

Motivering

Skollagen anger att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, genom uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt.

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd ska rektorn i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

I intervjuer med såväl rektor som elevhälsa och lärare framkommer att skolan har en fungerande arbetsgång och att elevhälsoteamet regelmässigt är inkopplat för att stödja utredningsarbetet för att hitta bästa formen för det eventuella stödet. Rektorn fattar sedan beslutet om ett åtgärdsprogram ska upprättas eller inte med utredningen som underlag. Rektor anser att skolan kan tillgodose elevernas behov av särskilt stöd på ett bra sätt.

I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår inte tydligt vilka behov av särskilt stöd eleven har, det vill säga de svårigheter eleven har och som medför att eleven inte utvecklas i riktning mot kunskapskraven och målen i läroplanen. Som ett exempel anges att elevens behov är "förståelse i

matematik" med målet att "nå kunskapskraven i matematik i årskurs 3" genom att bland annat "få extrastöd i matematik", vilket Skolinspektionen bedömer som en diffus beskrivning av vilka delar av kunskapskraven eleven har svårigheter med och som i förlängningen styr vad stödet behöver omfatta för att eleven ska nå kunskapskraven.

Skolinspektionen har tagit del av en särskild blankett som skolan använder för att besluta om alla former av särskilt stöd. På blanketten framgår tydligt vilken stödinsats skolan avser att ge. Skolinspektionen har tagit del av skolans beslut om anpassad studiegång men där framgår inte hur studiegången ska anpassas varken vad gäller omfattning eller vilka ämnen som berörs. I beslutet hänvisas till ett åtgärdsprogram där anpassningen möjligen finns beskriven, men som Skolinspektionen inte tagit del av. Skolinspektionen vill framhålla att det är viktigt att anpassningen finns beskriven i beslutet. Inte minst eftersom beslutet är möjligt att överklaga.

Skolinspektionen bedömer att åtgärdsprogrammets utformande inte uppfyller författningarnas krav då elevens behov av särskilt stöd såväl som de insatser som skolan gör inte framgår på ett tydligt sätt.

Skolinspektionen noterar att den 1 juli 2014 träder det ikraft en lagändring som förtydligar gränsdragningen mellan stöd i form av anpassningar och särskilt stöd. Efter detta blir det aktuellt för skolan att utreda en elevs behov av särskilt stöd först om det finns särskilda skäl att anta att extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen inte skulle vara tillräckliga. Enligt regeringen ska en tydligare gränsdragning skapa förutsättningar för att beslut om åtgärdsprogram endast ska fattas för de elever som verkligen är i behov av särskilt stöd och färre åtgärdsprogram kommer därför att behöva utarbetas (prop. 2013/14:160, s. 21-22).

Författning

3 kap. 8–9 §§ skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Äre kommun och rektorn måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att de skriftliga individuella utvecklingsplanerna för eleven upp till årskurs 5 innehåller
 - a) omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i och,
 - b) en framtidsplanering som sammanfattar vilka insatser som

behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

- Se till att eleven och elevens vårdnadshavare i årskurs 6 vid utvecklingssamtalet får ta del av information om elevens kunskapsutveckling i samtliga ämnen som eleven får undervisning i.

Motivering

Enligt skollagen ska eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande informeras om elevens utveckling.

Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen och kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i.

I årskurs 1–5 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och
2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

I intervjuer framkommer att skolan erbjuder utvecklingssamtal för eleven och dennes vårdnadshavare varje termin. Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av några individuella utvecklingsplaner, IUP, med skriftliga omdömen från Stamgårde skola från föregående termin. I den dokumentation som Skolinspektionen granskat framgår att det finns skriftliga omdömen i ämnena matematik, svenska, engelska, och idrott. Det saknas därmed omdömen i flertalet ämnen. Vilka delar av kunskapskraven eleven arbetat med under de arbetsområden som behandlats i de olika ämnena och hur långt eleven nått framgår inte heller. Vidare saknas det i den framåtsyftande planeringen uppgifter som tydligt visar vad skolan ska bidra med för att eleverna ska utvecklas så långt som möjligt utifrån läroplanen och kursplanerna. Lärarna uppger i intervjuer att det på skolan inte finns någon gemensam form för hur omdömena ska se ut eller på vilket sätt informationen ska beskrivas. Lärarna beskriver att de länge har *"ropat efter enhetlighet"* men uttrycker dock en förhoppning att det blir mer likvärdigt när skolan börjar använda en lärplattform under nästkommande läsår.

Skolinspektionen bedömer att skollagens krav inte uppfylls då elevens utvecklingssamtal inte grundar sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till kunskapskraven i samtliga ämnen som eleven får undervisning i. Inte heller de skriftliga omdömena beskriver elevens utveckling i förhållande till kunskapskraven. Som en följd av detta beskrivs heller inte vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och därutöver nå så långt som möjligt i samtliga ämnen som eleven får undervisning i.

Författning

10 kap. 12–13 §§ skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Äre kommun och rektorn måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Genomför ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten, det vill säga:
 - a) följ upp och sammanställ enhetens resultat i förhållande till de nationella målen, till exempel elevernas kunskapsresultat och resultat av arbetet med värdegrund,
 - b) analysera vad i enhetens verksamhet som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen,
 - c) identifiera utvecklingsområden och besluta om insatser.
- Se till att det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utvärdera utbildningen.

Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen ska genomföras även på skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs och dokumenteras.

I intervjun beskriver rektorn att det systematiska kvalitetsarbetet är ett utvecklingsområde för skolan. I och med att rektorn tillträdde sin tjänst sent under höstterminen har denne inte drivit kvalitetsarbetet under ett helt läsår men avser att vid terminsslutet sammanställa kunskapsresultaten för varje ämne och klass och från lärarna begära in en analys av resultaten i alla grupper och ämnen i varje årskurs. Även resultaten från de nationella proven ska utgöra en del av kvalitetsarbetet. Vidare saknas en samlad dokumentation som kan visa

på skolans resultat avseende värdegrundsarbetet. Rektorn beskriver dock att när det gäller värdegrundsarbetet så finns det dokumentation genom att specialpedagogen sammanställer resultatet av den årliga trivselenkäten som eleverna fyller i och som skolan sedan använder som en del av kvalitetsarbetet. Skolinspektionen har inför tillsynen begärt in en dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet, men inte tagit del av någon. Enligt rektorn finns inte någon utvärdering av föregående års arbete dokumenterad. Vid lärarintervjun framkommer att kunskapsresultaten förvisso diskuteras och att många övriga diskussioner kring resultat görs men att de skulle behöva ske mer strukturerat och systematiskt. De beskriver det i form av att "vi gör egna analyser hela tiden men dokumenterar inte".

Skolinspektionen bedömer att skolan inte i tillräcklig omfattning sammanställer resultat på grupp- och skolnivå som beskriver måluppfyllelse utifrån de nationella målen och kunskapskraven för utbildningen. När det gäller kunskapsresultat behöver skolan följa upp hur eleverna når de kunskapskrav som finns för årskurserna 3 och 6. För förskoleklassen, som inte har individuella kunskapskrav, behöver uppföljningen avse förskoleklassens arbete mot målen i läroplanens avsnitt 1 och 2, både utifrån hur väl varje barns förmågor utvecklas och i förhållande till de åtgärder skolan vidtar. Det behöver också finnas en uppföljning av skolans arbete med värdegrundsfrågor.

Det är en rektors roll att leda kvalitetsarbetet och initiera förändringar inom de områden som har betydelse för måluppfyllelsen. Det är Skolinspektionens uppfattning att rektorn vid Stamgårde skola tillsammans med personalen mer systematiskt behöver följa upp och utvärdera skolans resultat så att både väl fungerande insatser synliggörs men också så att förbättringsinsatser tydliggörs och åtgärder för utveckling kan vidtas. Dokumentationen av detta kvalitetsarbete behöver förbättras för att kunna vara det stöd i utvecklingsarbetet det är tänkt att vara. Skolinspektionen bedömer därför att skolans systematiska kvalitetsarbete inte uppfyller skollagens krav.

Författning

4 kap. 3–6 §§ skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Äre kommun och rektorn måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Skapa rutiner för hur hela elevhälsan ska involveras i skolans förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbete.

Motivering

Enligt skollagen ska det för eleverna finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. I samband med införandet av bestämmelsen om en samlad elevhälsa framhålls i förarbetena (prop. 2001/02:14, s. 26–27 och 2009/10:165, s. 276) att elevhälsans uppgift bör vara att främja lärande, utveckling och hälsa hos alla elever och att ha fokus på elever som är i behov av stöd för sitt lärande. Huvudmannen har ett ansvar att följa undervisningen för att tidigt upptäcka sådana miljöer som kan vara till hinder eller ogynnsamma för elever. Elevernas egna synpunkter när det gäller vad som orsakar problem och hur de kan hanteras bör tas till vara. Elevhälsan har en självklar roll i arbetet med analys och åtgärder, som bör inriktas på såväl individ-, som grupp- och skolnivå. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som till exempel arbetet mot kränkande behandling, livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning. Arbete med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan.

I intervju med rektor och elevhälsopersonal framkommer att skolsköterska, kurator och specialpedagog ger personal råd och stöd i frågor som personalen lyfter angående elever i behov av särskilt stöd. Elevhälsopersonalen ingår dock inte i något gemensamt strukturerat förebyggande och hälsofrämjande arbete avseende Stamgårde skolas verksamhet. De uppger också att det saknas struktur för hur andra kompetenser än specialpedagogen ska involveras i analyser av skolenhetens resultat och utvecklingsbehov men att frågeställningar kring hur det förebyggande arbetet ska se ut förekommer i den centrala barn- och elevhälsan. Vidare uppger de att det även finns tillgång till skolpsykolog, men att denna funktion idag endast anlitas vid utredningar i enskilda elevärenden och inte är involverad i skolans förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbete.

Elevhälsan, med medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser, ska vara hälsofrämjande och förebyggande. Skolinspektionen bedömer att skolans elevhälsa inte uppfyller skollagens krav i det här avseendet. Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver skapa rutiner för hur hela elevhälsan ska involveras i skolans förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbete.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

Omfattning och resurstillgång

Bedömning

Åre kommun och rektorn måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Se till att eleverna har tillgång till skolbibliotek som används i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande.

Motivering

I skollagen anges att för utbildningen ska de lokaler och den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. Elever i grundskolan ska ha tillgång till skolbibliotek. I läroplanen framhålls biblioteket som en del av skolans arbetsmiljö med syfte att eleverna själva ska kunna söka och utveckla kunskaper.

Med skolbibliotek avses enligt skollagens förarbeten en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande. Huvudmannen är skyldig att anordna sin verksamhet så att eleverna har tillgång till skolbibliotek för att stimulera elevernas intresse för läsning och litteratur samt för att tillgodose deras behov av material för utbildningen. Vidare framgår att tillgången till skolbibliotek ska kunna anordnas på olika sätt beroende på de lokala förhållandena vid varje skola (prop. 2009/10:165 s. 284 och 661).

Skolinspektionen har ansett att bestämmelserna innebär att eleverna ska ha tillgång till ett skolbibliotek i den egna skolenheten eller på rimligt avstånd från skolan som gör det möjligt att kontinuerligt använda biblioteket som en del av elevernas utbildning för att bidra till att nå målen för denna. Skolbiblioteket ska omfatta böcker, facklitteratur och skönlitteratur, informationsteknik och andra medier. Skolbiblioteket ska vidare vara anpassat till elevernas behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning.

Vid Stamgårde skola finns en mindre samling böcker bestående av skönlitteratur samt viss referenslitteratur.

Av intervju med skolans lärare framkommer att skolans boksamling visserligen används i samband med undervisningen men att de upplever att tillgången på böcker är otillräcklig. För att avhjälpa detta lånar lärarna böcker på eget bevåg vid kommunens bibliotek i Järpen. Rektorn uppger att skolan i dagsläget inte har tillgång till ett bibliotek, att det är ett utvecklingsområde för skolan.

Skolinspektionen bedömer att den mindre samling böcker som finns på skolan inte utgör den gemensamma och ordnade resurs av medier och information som skollagen kräver och därmed inte är att anse som ett skolbibliotek i lagens mening.

Skolinspektionen bedömer därför att eleverna därmed saknar tillgång till skolbibliotek som används i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 36 §

Lgr 11, 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråd Ulrika Svedmark och utredare Linnéa Forsberg.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Beslutsfattare

Anders Holmgren
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.